

יועץ צבאי פורן
שבועה באלוהים

קיבלו פריאחד את הסבריו של ראש השב"כ. מה היו פרטי ההסבר, זאת לא פורסם.

רה חכמה רבה נתלו מקורבי בגין בעניין תאריכי ההתפטרות של ראש השב"כ. דודו הלוי טען שראש השב"כ התפטר בגלל נסיונותיו של בגין לחבל בחקירה. שלא על פי הנהוג, גילתה לישכת-ראש-הממשלה שראש השב"כ ביקש להתפטר חודשים רבים לפני מעשה ההתפטרות. ההתפטרות אמנם תיכנס לתוקפה רק בסוף השנה, אך היא הוגשה חודשים רבים קודם לכן. קשה להתווכח עם מידע זה ויש לקבלו כאמת, בעיקר משום שראש השב"כ עצמו מחזק אותו בראיון נותני. אולם גם בכך אין הוא סותר ולו אחת משתי הגירסות (לפי אחת מהן ביקש ראש השב"כ להקדים את שחרורו מהתפקיד, בגלל התערבותו של בגין בפרשת חקירת-ההתנקשות, ולפי השנייה הוא ביקש לצאת ל"חופשת-שיחרור מוקדמת" מייד אחרי התערבותו של בגין בפרשה).

איש כמעט לא שם לב לכך שעצם התיפטרותו של ראש השב"כ או איי-התפטרותו אינם נוגעים כלל לעניין. לכל היותר הם נוגעים למצפנו המוקצנו והאישו של ראש השב"כ. העניין החשוב והיחיד הוא, האם כאמת הורה בגין שלא לנקוט צעדים מסויינים מיום המתחייבים מהחקירה וגונן כך על אני שיוזמו.

לפתע החל לגאות גל של שמעות לגבי הנסיבות האמיתיות-כביכול להתפטרותו של ראש השב"כ. המפיצים חשבו שהנימוק הרישמי — העובדה שראש השב"כ

הופיעה ידיעה סתמית, על כך שאותו ח"כ שאל בדבר החקירה בפרשת אל-שכעה וחאלף. קשה להניח שטולידאנו לא ידע על ניסיון-הנפל של הח"כ. כששמע שאחת הדרכים המוקדמות המקובלות בכנסת כדי לבקר את השלטון — השאלתה — לא הועילה לח"כ, הוא החליט לנקוט בדרך אחרת, לשלוח מיברק לראש-הממשלה.

כאן נכנסה לתמונה מכונה משומנת היטב של מכ"חיים ומטייחים. דן פתיר ניסח הודעות על גבי הודעות, שהן הוכיח-כביכול שהשמועה אינה נכונה וכי הוואשינגטון סטאר שיקר. עוד קודם לכן התחנן פתיר בפני עורכי-העיתון האמריקאי, בשיחות טלפון טראנס-אטלנטיות, שיגנו את הידיעה. יועץ אחר של בגין, תת-אלוף אפריים פורן, הכחיש בתקיפות רבה בפני עיתונאים ישראלים את הפרשה, ואף נשבע בכל היקר לו שאין בה שמץ של אמת.

אולם הוכחות לכאורה לא הספיקו. היה צריך גם להסיר את הדעת.

לפתע נזכרו כי גם רוצחיו של יהושע סלומה בחברון עדיין לא נתפסו. לפתע נזכרו שגם רוצחי המתפללים ששבו ממערת-המכפלה לביתם בקריית-ארבע לא נתפסו. ואם לא די בשתי דוגמות אלה, הביאו אנשי לישכת ראש-הממשלה דוגמאות תוצרת-החץ: שרות-הביטחון האי-טלקיים עדיין לא גילו את רוצחיו של אלדו מורו והסקוטלנד יארד הבריטי עדיין לא חשף את זהות רוצחיו של הלורד מאונטבטן.

אין כל קשר בין הדוגמות לבין הפרשה שבה רנו השבוע חמל, אך ההיסטוריה הציבורית המכוננת גרמה שראש לא שם לב לכך. עיקר החשדות בפרשת ההתנקשות בראשי הערים כווננו על-יפי השכל הישר נגד יהודים, יהודים כאחד שלא יעזבו את הארץ. רוצחיהו של בחורי-הישיבה סלומה, ומבצעיו הטבח בחברון הם ככל הנראה ערבים, שהיו יכולים בקלות רבה להיטמע בסביבה הערבית בגדה המערבית או לחצות את הירדן אל חוף מים-טהים בגדה-המזרחית. את רוצחיו אדרו מורו והלורד מאונטבטן לא היה צריך לחקור הי שב"כ הישראלי.

יועץ פתיר
הכחשה מחולטת

משרת כבר 31 שנה בשב"כ, מהם חמש שנים בראשו — אינה מספקת. הם היו צריכים סיבות "צבעוניות" יותר.

אם לא היה די בגסות-הרוח, בהכחשות ובניסיון להסיח את הדעת, באה המיתקפה הישירה. לראשונה בחייו הופיע ראש השב"כ בגלוי בפני עיתונאים, והעניק ראיונות בסיטונות. ראש השב"כ מוכר היטב לעיתונאים. הגבר השקט, בעל המבט הנוקב, הלבוש המרושל והמצח הגבוה, ידוע לכל כאיש ערמומי, אך ישר. ראש השב"כ, שקיבל חינוך דתי, לא נתפס מעולם בשקר, אבל הוא ידוע גם כמי שידוע להציג את האמת בצורה המתאימה והנוחה לו.

דודו הלוי מעולם לא טען כי ראש-הממשלה התערב במהלך חקירה. טענתו היתה אולי חמורה הרבה יותר. לדבריו, סירב מנחם בגין להתיר לראש השב"כ להפיץ עיל אמצעים, שאיש המיקצוע חשב שכדאי או נחוץ להפעילם.

ראש השב"כ, למרות הפטפטת היחסית שלו באמצעי-התיקשות של סוף-השבוע, נמנע מלהכחיש כמפורש כי חשד סביר התמקד בחבריו גושי-אמונים ובשני חברי בית-אל. הוא ביקש להמעיט ממשמעות המענה הזו על-ידי כריכתה במיסגרת כללית של סיפורים ושמות עות.

כדי לפתור את האשמה האיומה של דודו הלוי, צריך היה ראש השב"כ, אם רצה, למי צוא דרך הכחשה משכנעת הרבה יותר.

מראייני ראש השב"כ ידעו גם מה שלא ידע ציבור המאזינים והקוראים. ראש השב"כ הומין אצלם שאלה, לגבי השכלתו המישפטית. בתשובה לשאלה המוזמנת, רמז ראש השב"כ על חילוקי-דעות כלליים בינו לבין הדרג המדיני, לאו דווקא בהקשר לפרשה זו. ההכחשה של ראש השב"כ לא שיכנעה, וראשי מערכת ההכחשות והטישטוש חשו בזאת.

היה באמתחתם קלף נוסף, הם שיגרו את ראש השב"כ לועדת-החוקר-הביטחון של הכנסת. הפעם לא היו הדר לפות מישיבה זו. מלבד הידיעה הרישמית-למחצה על תוצאותיה, כל חברי-הוועדה מהקואליציה והמאופוזיציה,

הכללי, גם אם היה הלוי העיתונאי המוכשר ביותר בעור למ, קשה היה לו להוכיח את טענותיו. המכונה המשוכללת והמשומנת, העומדת לצידי של ראש-הממשלה, טוענת להד"ם.

צריך לחזור לפרופורציות הנכונות. אם נכון אפילו חלק קטן מטענותיו של הלוי, הרי ראש-הממשלה עשה אולי את המעשה החמור ביותר אותו עשה אייפעס ראש-ממשלה במדינת-ישראל. אם כל מה שדודו הלוי טוען מופרך מיסודו, טעה העיתונאי וטוב שדבריו הוכחשו. גם אז אין לאף אדם זכות להאשימו בכפ"י דה וזהישותו למשתתף-פעולה עם הנאצים.

כך או אחרת, הציבור רשאי לדעת מי השקרן. הציבור חייב לדעת אם אכן הפריע ראש-הממשלה, אפילו שלא במתכוון, לחקירת אחת הפרשות הפוליטיות החמורות שידעה המדינה עד כה — פרשת ההתנקשות שיוות בראשי הערים.

כדי שהציבור ידע זאת, יש לקבל את דרישתו של הלוי. אין להטיל את החקירה לא על ועדה ממשלתית, לא על ועדה פרלמנטרית ואף לא על אחת הזרועות הביטחוניות המקובלות. ועדת-חקירה ממלכתית, שתהא רשאית לזמן אליה כל עד, להשביע אותו ולאכוף עליו את גילוי כל האמת — רק ועדה כזו יכולה להסיר את החשד הנורא. ומה שחשוב יותר: לסלק את הפיקפוק המנקר.

עד שלא תוקם ועדת-חקירה כזו, עד שלא יוסברו תעלומות שונות והשגות לגבי חקירה, עד שלא תינתנה תשובות לשאלות שונות — ביניהן השאלה, מדוע לא נחקרו עד כה שני ראשי הערים ושכניהם — עד שלא יתברר למעלה מכל ספק שלא היה שום שי קול זר במהלך החקירה, ושכל הכלים והמוחות הוטלו לתוך החקירה — עד או מוטל רלב על ראש-הממ שלה. יש להסיר רלב זה, ויפה שעה אחת קודם.

יוסי ינאי

פצוע ארישכעה פצוע האלף

מדוע לא חקר השב"כ את ראשי-הערים ואת שכניהם? והאם הופסקה החקירה?